

Prezaduženost, ovršni zakon, ljudska prava, Blokirani, rješenja

Ožujak, 2018.

Autori

Udruga Blokirani
Miriam Kervatin

GLAVA I

Uzroci krize prezaduženosti

Hrvatska je natprosječno zadužena europska država.

Ukupni dugovi države, poduzeća i kućanstava iznose oko 240 posto BDP-a, prema podacima Eurostata, što je naglašavaju vlastima skloni ekonomisti, relativno manje od SAD-a.

Točno.

No propuštaju naglasiti da nije visoka zaduženost u odnosu na BDP opasna ako vam ekonomija stoji na zdravim temeljima!

U Hrvatskoj plaće stagniraju na razini iz 1979. godine.

Potrošnja je blokirana.

U razdoblju od 2001. Do 2015. godine prolazilo kroz različite faze, zajedničko je izostanak snažnijeg gospodarskog rasta.

Gospodarski rast prisutan do 2008. godine zasnivao se uglavnom na rastu osobne potrošnje te državno financiranih investicija u cestogradnji.

Hrvatska ne proizvodi.

Blokira 12% - 16 % radno aktivnog stanovništva, jednu petinu zaposlenih. Jedino turizam kao neizvjesna grana privrede.

Blokirali smo radni potencijal i mladi odlaze iz blokirane zemlje.

S pravom.

Problem nastaje kad probijete barijeru i više niste u stanju vraćati ni kamate, a kamoli glavnice (to se voljom javne vlasti događa kod 325 000 hrvatskih kućanstava).

Rast privatnog duga u Hrvatskoj uzrokovan je (krivim) odlukama izvršne i zakonodavne vlasti.

Proizvodnja duga kao odluka institucija!

Institucionalnom odlukom o rastu zaduženosti stanovništva Hrvatska je primorala sve veći dio potrošnje izdvajati za otplatu dugova, omogućila zaradu „posebnim“ i blokirala Hrvatsku.

Kad raste potrošnja, slabi kriza.

GLAVA II

Zakonodavni okvir, uzrok dužničke krize tvrtki i kućanstava

Ovršni zakon

Ovršni zakon - izmjene od 1996. do 2018.:

57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03,
151/04, 88/05, 121/05, 67/08, 139/10,
125/11, 150/11, 154/11, 12/12, 70/12,
112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 ...

Problem

Mnogobrojne i učestale promjene zakona iz 1996. glavni su uzročnik nesigurnosti.

Ovršni (pljenidbeni) hrvatski pravni sustav je defektan.

Dug sve veći.

Hoće li se promjena provesti ovisi o nizu čimbenika, koji su političke i ili interesne naravi, a nisu motivirane djelovanjem pravosuđa.

Rješenje

Politička odluka naspram interesne odluke.

Zakon o kamatama

94/04, 35/05

ZAKON O OBVEZNIM ODNOSIMA

Problem

Najskuplje zatezne kamate:

Višegodišnja praksa da se kamata po isteku obračunskog razdoblja pripisuje glavnici i uvećava ju, uz blokadu i zaradu posebnih skupina daje loš rezultat.

Od 2005. do 2015. plaćali najskuplju zateznu kamatu u Europi zbog „greške prevoditelja“
KAMATA NA KAMATE - na iznos neisplaćene kamate zahtjeva se zatezna kamata (procesna).

Rješenje

Politička odluka.

Promjena Zakona o obveznim odnosima.

Iz Rimskog Prava

U klasično doba – kamata je bila 12 %

Zatezna – 1% mjesečno, a Justinijan smanjio na 6 % godišnje

Od 3. st. n.e. zabranjeno je uzimati kamate kada dostignu glavnici ali i ukamaćivanje dospjelih a neplaćenih kamata – anatocizam ili usurae usurarum

Financijska pismenost ministarstva financija i Vlade RH

Odbor za utvrđivanje kamatnih stopa stručno je tijelo čije članove čine predstavnici Ministarstva financija, Hrvatske narodne banke te udruženja financijskih institucija i potrošača .

Odobrava Vlada RH.

A sve skupa utječe na stanje u gospodarstvu.

Rješenje

Politička odluka vs interesne.

Zakon o obaveznim odnosima

53/ 1991, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 35/05, 41/08, 125/11, 78/15

Problemi jer...

Načelo promjenjenih okolnosti:

Da je zakonodavac unio ovo načelo, najkasnije 2008. Godine, ne bi bilo ovoliki insolventnih, likvidacija OPG-a, obrta, samostalnih trgovačkih radnji, predstečajeva, stečajeva, blokiranih privatnih računa, dražbi privatne imovine

Cesije

Cesije potraživanja na utjerivače dugova.

Kazna višestruko veća od glavnice.

Definiranje vjerodostojne isprave (iz 1996.)

Rješenje

Politička odluka.

Protuustavna pravna neravnopravnost

Zakon o finansijskom posl. i predstečajnoj nagodbi Stečajni zakon za tvrtke

Stvorena protuustavna pravna neravnopravnost u tretiranju procesnih subjekata, jer ako jedna stranka u istoj situaciji nešto smije, istim instrumentima bi to morala moći i druga.

Zakon o stečaju potrošača za kućanstva, pojedinci, honorarci, obrtnici, OPG...

Rezultat 0,0015 posto uspješnosti
2 stečajna upravitelja; nisu motivirani.

GLAVA III

Aktualno stanje

Problem

Pružila se otpor pozitivnim promjenama

Problem

Ukupan dug kućanstava viši od ukupnog duga privrede (iz 2014.)

Tvrtkama se dug briše

- izbrisano preko 140 milijarde duga
- radnička potraživanja na zadnjem mjestu

Metodom spojene posude odražava se na gašenje radnih mjesta i rast blokiranih

Pojedincima dug raste

- početni 6
- naplaćeno 38
- dužni još 43 milijarde
- doživotno
- dug prelazi na sljedeću generaciju

Rješenje

Politička odluka vs interesna!

Blokirani

Problem

2010. 25 000 kućanstava, dug 6 milijardi kn

2012. 212 317, dug 13 milijardi

2013. 299 795, dug 24 milijardi

300 000-----300 000 BLOKIRANIH od kraja 2013.

2017. 330 762, dug 42 milijarde

2018. 324 900, dug 43,5 milijardi kn

Rješenje

POLITIČKA ODLUKA vs INTERESNA.

VJEROVNIK ISKORIŠTAVA TEŽAK POLOŽAJ DUŽNIKA

Zatezna kamata viša od profitne stope u Hrvatskoj.

Uništena privreda i stanovništvo; banke dijele milijunske bonuse

Problem

Nema političke volje preobrazbe pravnih normi regulatornih aktivnosti tijela i organizacija koje su pod autoritetom države, a koje imaju materijalni interes i specijalne ovlasti u održavanju krize prezaduženosti konstantnom (FINA, javni bilježnici, agencije za trgovanje dugom, financijske institucije, banke).

Trgovina dugom „se isplati“ ukoliko posebne grupe imaju asistenciju „države“.
Posebne skupine su radile i zaradile tijekom 8 godina.

Rješenje

POLITIČKA ODLUKA.

Vrijeme je zaustaviti „posebne grupe koje su porobile državu“.

Razina potrošnje je na razini 1979. godine
Neće Izmjene Ovršnog riješiti ništa.

Dati ljudima priliku da imaju pa će plaćati račune
Svjež početak.

Opaska

Početakom 2011. prosječno je svaki blokirani, bio dužan 77 255 kn.
To je bilo lako za riješiti.
Danas duguju više od komplet privrede.

GLAVA IV

Mjere i rješenja

Općenito dugoročne mjere i rješenja

Problem

Naše se društvo dubinskih promjena, čini se, i dalje grozi .

Sustav u kojem je lakše promijeniti Ustav nego izvršnu odluku vlasti, koja proizvodi negativne posljedice duboko je defektan sustav.

Rješenje

Politička odluka vs interesna.

Potreban je svjež početak.

Mjera br.1

Reprogram i otpis dugova
Rok provedbe: 2 godine

Mjera br. 2

Vratiti osobnu potrošnju na razinu pretkriznog perioda

Mjera br.3

Bez upumpavanja svježeg novca u sustav oporavak nije moguć

Prioritet državnička politička odluka

Problem

Kaos u Ovršnim postupcima.

1. rješenje

Politička volja vs Interesne skupine.

Jasno naglasiti da sudsku nadležnost nitko i ništa ne može zamijeniti.

Obrazloženje

Ovršno rješenje, solemnizacija ugovora, prijenos cesije, odluka o blokadi privatnih računa i privatne imovine, dražba privatne imovine, a obzirom na snagu i doseg utjecaja, procedure su koje nisu puki administrativni postupci, i za takvu odluku može biti odgovoran jedino sud, temeljem pravomoćne sudske odluke. Ukidanje mehanizma izravne zapljene.

Opaska

Hrvatska, nezrela demokracija zemlje u razvoju, primjer jest zašto se mora osnažiti nezavisna uloga sudova. Nadasve Ustavnog suda.

Problem

Većina od 325 000 BLOKIRANIH blokirano je od 2013. godine.

Banke su prodale 20-tak milijardi duga privatnim tvrtkama.

Cesije; vjerodostojne isprave; promjenjive okolnosti.

Pojavljaju se dugovi iz 90-tih uvećani za ztz kamate.

2. rješenje

POLITIČKA ODLUKA VLADE RH

- uvođenje instituta apsolutne zastare

IZMJENA ZOO

APSOLUTNA ZASTARA 6 GODINA

Obrazloženje

MAX ROK ZA PROVEDBU/ deblokadu / prosinac, 2019.godine.

Provedba

Sud, Porezna, FINA po službenoj dužnosti

Opaska

Hrvatska, među državama s najvećim brojem zaposlenih u pravosuđu

No usprkos tome pravni je sustav defektan i stoga nestabilan.

Neprihvatljivo prebacivanje sudske nadležnosti na odvjetnike, bilježnike ili sudske savjetnike, FINU, vjerodostojne isprave.

Monitoring

Tijelo s javnim ovlastima.

Članovi: Udruga Blokirani...

Napomena

Ne odnosi se na kaznene postupke, hipotekarne kredite, uzdržavanja

Problem

Ne postoji donja granica za ovrhu.

3. rješenje

POLITIČKA ODLUKA vs INTERESNA

Obrazloženje

Zabrana provedbe ovrhe nad mjesečnim primanjima ovršenika koji su ispod iznosa bruto minimalne plaće za kalendarsku godinu (neto minimalna plaća); iznad tog iznosa provodi se ovrha po OZ.

Bruto minimalna plaća, 2018. u RH iznosi 3.439,00 kn, ne može biti manja od 3.267,81kn

Neto minimalna plaća za 2018. godinu iznosi 2.751,84 kn.

Prijedlog vrijedi za pravne i za fizičke osobe.

Provedba

Po službenoj dužnosti.

Zaštitne mjere

Usluge neplatišama se režu.

Registar insolventnih na rok od 10 godina.

Zabrana kreditiranja, ograničena mogućnost korištenja kartice, kupovine na rate.

Problem

Vlasnici ugašenih obrta odgovaraju za fiktivni dug privatnom imovinom.

Hrvatska ne želi neprimjereno kažnjavati posrnule poduzetnike.

Hrvatska ne želi beskućnike, ni apsolutno siromaštvo.

4. rješenje

POLITIČKA ODLUKA vs INTERESNA

Zabrana ovršnog postupka nad jedinom nekretninom.

Otpis po službenoj dužnosti.

Otpis založnog prava za kompletan iznos veći od osnovne glavnice.

Obvezniku ponuditi reprogram osnovne glavnice.

Obrazloženje

IZJEDNAČITI U PRAVIMA (ili ćemo morati prihvatiti da u Hrvatskoj nisu svi jednaki pred zakonom) bivši vlasnici obrta, OPG-ova, samostalnih trgovačkih radnji, u kontekstu neaktivna i blokirana poslovna djelatnost izazvano "lokotom" na vrata obrta, s pravom vlasnika tvrtki u stečaju.

Gašenje objave "stupa srama" (općenito za sve).

Otpis po službenoj dužnosti jer, nakon 6 godina, većinom je riječ o fiktivnim dugovima koje je država zbrajala i multiplicirala statističkim metodama.

Otpis založnog prava za kompletan iznos veći od osnovne glavnice, reprogram osnovne glavnice.

Provedba

Po službenoj dužnosti.

GLAVA V

Metodologija i aktivnosti

- 1. Saziv tematske sjednice Vlade RH odmah**
- 2. Dogovor, politička državnička odluka**
  - Rješenje krize blokiranih
  - Rokovi
  - Odgovorni
- 3. Osnivanje tijela s javnim ovlastima**
  - Odgovornost za proces deblokade
  - Rok za deblokadu - max do prosinac, 2019.
- 4. Izmjene zakonodavnog okvira**
  - ZOO, stečaj
  - Rok: Prosinac, 2018.
- 5. Hrvatska na pragu demokracije**
  - ili politička državnička odluka vs interesna
  - parlamentarna borba, ulice, degradacija